

AZ ÖRDÖGGEL KÖTÖTT SZERZŐDÉS

Egyszer vót egy szegény halászbör, annak nem vót senkije, csak a felesége. Szépen ketten éltek.

Egyszer királytú(l) gyütt a parancs, hogy az embör menjön halat fogni! Amennyit csak tud fogni, azt a király mind megveszi.

Le is ment az embör a tóra halászni, de bizon reggeltú(l) estig halászott, de egy halat se fogott. Hát ottan szomorkodott a halászember, hogy most kéne neki a pé(n)z. Aztán milyen sokat kereshetne, és nem tud pénzt keresni.

Amint ottan szomorkodik, búslakodik, arra vetődik egy ző(l)d ruhás embör, öreg embör. Azt mondja neki:

— Min szomorkodsz, te szegény embör?

— Látod, mikor pé(n)zt kereshetnék, akkor se tudok.

— Mer(t) az a ző(l)d ruhás embör az ördög vót.

— Ne szomorkodj te azon! Majd én mindjá(rt) megmondom neköd, hogy mit csináljál. Annyi halat fogsz, hogy nem tudod hazavinni.

Úgy is vót. Azt mondja a ző(l)d ruhás embör:

— De tudod, hogy neköd szerződést kell tenni. Amit én kérök, azt neköd meg kell adni.

— Én mindönt megadok.

Elővette a ző(l)d ruhás embör a bicskáját, aztán vért eresztött a halászbörnek a karjábú(l).

— Na, evvel teszöl neköm szerződést. Evvel írjuk meg ezt a levelet, hogy te neköm odaadod azt, ami még nincs a házadba(n), de maj(d) még lesz. Adok gondolkozási időt, fél napot. Gondó(l)kozzál rajta, hogy mi nincs a házadba(n) és mi lesz?

Gondó(l)kozik is a szegény embör, de nem jut eszébe semmi. Nem jutott eszébe az, hogy a feleségének lesz kisfia.

Úgy is vót. Megírták a szerződést, elmönt a ző(l)d ruhás embör. Aztán annyi halat fogott, hogy má(r) nem tudta hová tenni. Beizent a királynak, hogy küldjön ki tizenkét szekeret, tizenkét kocsit, amivel hazaviszik a halat.

Nagyon örű(l)t a király, hogy ilyen ügyes halászemböre van. Azt mondja a király:

— Na, gyere föl a kastélyomba, aztán kifizetöm neköd ezt a sok halat.

Föl is mönt a kastélyába, kifizette neki. Sok aranyat kapott.

Mire hazaért, a gólya meglátogatta a házukat. Születött nekik egy kisfiuk. Hát az embör nagyon örű(l)t a gyeröknek. De ahogy nőtt a gyerök, tizéves lett, elszomorodott az embör. Eszébe jutott neki az, hogy ez az, amit útüle az ördög kért, ami nem vót, és ami lett. De nagyon szomorkodott a halászembör, úgyhogy a fia észrevette rajta. Azt mondja neki:

— Ne szomorkodj, édesapám, úgysis tudom, hogy min szomorkodsz. Te azon szomorkodsz, hogy te engöm eladtál az ördögnek.

— Eladtalak, fiam, még a világon se vó(l)tál.

— Ezön sose szomorkodj! Én nem félök az élettű(l).

Ahogy így beszé(l)getnek, ott teröm a ző(l)d ruhás embör:

— Na, elgyüttem, halászembör, a fiadér(t), akit neköm megigértél!

Erre nagyon sírt a gyeröknek az anyja, apja, hogy odaadta az embör a fiát az ördögnek. Az egész falu népe oda ment csodá(l)kozni, hogy mast mi lesz evvel a gyerökkel meg az ördöggel?

Azt mondja az ördög:

— Na, szedd össze magadat, fiam, aztán menjünk!

— Várjál, elmegyek, elbúcsúzok a legénybarátaimtú(l).

— Jó, csak menj.

El is ment a gyere, de nem a barátaihoz ment, hanem igényöst a paphoz, aztán jó(l) beszentö(l)tvizezte magát, meg tömjénfüsttel jó(l) befüstö(l)te a pap. Erre a gyere, elment szépen haza.

Ahogy hazamén, má(r) az ördög türelmetlenü(l) várta, hogy hun vót olyan soká?

— Na gyere, fiam, most menjünk!

Úgy eltűnt a gyere, mint akik ott se vótak. A falu népe elkezdött rajta csudálkozni, hogy most mi lösz evvel a gyere, elment szépen haza?

Hát ahogy az ördög vitte a gyere, egyszer egy nagy tengörre értek. Ott a tengörné(l) ki vót köttel egy csónak. Beleű(l)tek mind a ketten. Az ördög elkezdött evezni. Ahogy a tengör közepére értek, az ördögnek a tömjénfüst-tű(l) nem lett ereje, elkábú(l)t, úgyhogy meghalt. Gyere, szépen kidobta a tengörre.

Na, most elkezdött búslakodni a gyere. Ne, most hova, merre menjön ú, hogy menjen haza vissza?

Ahogy ott gondó(l)kodik, szomorkodik, azt mondi neki valami ösztön: hajtson ki ar(r)a a sziklák felé!

Hát úgy is tett a gyere. Nekiütődött egy szikladarabnak a csónakja. Ottan ül, ül, egyszer valaki megszólal:

— Gyere, gyere! Ha Istenöd, emböröd van, segítsél rajtam!

— Én mindönkin segítök.

— Ezt a sziklát taszítsd fé(l)re!

Ahogy a sziklát fé(l)retaszította, egy varancsos béka ugrott ki. Azt mondja a béka:

— Ugye fé(l)sz tülem?

Gyere, szinte megrázkódott. A béka is megrázkódott, és egy szép leánnyá változott. Meg abbú(l) a kősziklábú(l) egy szép nagy vár lett.

— De jó — azt mondi —, hogy te edejötté(l)! Megmentöl engömet, úgyis el vótam átkozva. Ásó-kapa válaszszon el minket, mer(t) mos(t) te leszöl az uram.

— Hát lehetök. — Nagyon megszerette a lánt.

Úgy is vót. Szépen megesküdtek, boldogan é(l)tek.

Má(r) sok esztendeig együtt vótak, egyször búslakodott a halászfiú:

— Tudod, úgy szeretném látni a szüleimet.

— Hát tudod, ne legyé(l) rájuk kíváncsi, mer(t) úgy elvesztöl engömet, hogy soha többet meg nem talál(l)sz.

De azt mondja, ű nagyon szeretné látni a szüleit. Azt mondi a lány:

— Gyere csak velem a szobába!

Bemén a szobába, hát ott van egy nagy szekrény, egy nagy almáriom. Kinyiti a lány, azt mondja:

— Nízz bele!

Beleníz a gyerök, hát megláti az édösapját meg édösanyját, de nagyon messze vótak űhozzá. Azt mondi a gyerök:

— Te, én elmék haza.

— Elmész haza — azt mondja —, de örökre elvesztöl engömet.

Hát annyira búsú(l)t a halászgyerök, hogy a lány nem birt vele, a felesége. Azt mondi:

— Hát csak menj haza! Adok maj(d) neköd mindjárt) tanácsot. De tudod, ha haza is mész, csak a királynak ne árulj el semmit!

— Nem, én nem mondok meg semmit.

Adott a lány a gyeröknek egy pár vasbocskort:

— Na, ezt húzd a lábodra, azt elindú(l)hatsz. Várjál, még egy gyűrüt is adok. Hogyha szükségöd lesz rám, akkor csak fordítsd meg a gyűrüt, és én mindjárt ott leszök.

El is búcsúztak egymástú(l). Elindú(l)t a halászgyerök, el is ért szépen haza.

Míkó(r) hazaér, az anyjéék nagyon örű(l)tek neki. Jaj,

az apja nagyon csodálkozott, hogy hogyan kerű(l)hetött vissza az ördög kezébű(l)?

— Ne csudá(l)kozzá(l) rajta, édösapám, hát én visszagyűttem!

Erre a király is meghallotta, hogy otthon van a halásznak a fia. Fölvívatta a kastélyba.

Miko(r) fölvívatta a kastélyba, kérdezte, hogy hát merre meg hova, meg:

— Mi(t) csiná(l)t veled az ördög? Meg merre vótá(l)?

A gyerök mindönt elmesé(l)t a királynak.

— Hát van-e feleségöd?

— De van ám! Olyan szép, hogy még királynénak is beillene!

— Na, teremtsd ede a feleségödet, mer(t) rögtön karóba húzatom a fejedet!

Megijedt a gyerök, megfordította a gyűrűt az ujján. Ott termött a felesége.

— Ja — azt mondja a király —, tényleg, ez a királynő lány énhozzám való, nem tehozzád. Na, eddig a te feleségöd vót, mast az enyim lesz. Na, most jól nízdz mög a feleségödet, mer ez(t) te többet nem látod!

— Na, király uram, csak még annyit kívánok, hogy még egyszer feleségöm ölébe hajthassam a fejemet.

A király megadta neki:

— Na, oda menjete a ker(t)be, de onnan el ne menjetek sehova! — Meg még öröket is állított a király.

Leű(l)t szépen a királyné, ez meg a fejét az ölébe hajtotta, aztán ott szépen elaludt. Hát ahogy elaludt, az aszszony eltűnt. Ott hagyott egy pár vascsizmát, amelyiknek azt írta a talpára, hogy: „Még ezt a csizmát el nem szaggarod, addig engöm meg nem találá(l)sz.”

Reggel, mikor fölköll a gyerök, nézi, hát nincs ott a felesége. Azt mondja:

— Istenöm, mos(t) nekem sincs, de a királynak sincs felesége!

Fölvívati a szegény halászlegényt a király.

— Na látod, király, mi hasznod vót benne, hogy edehozattad a feleségömet? Én se látom többet, meg te se!

Azt mondi a király:

— Hát tényleg, ez a te feleségöd hát semmit nem tréfá(l)t.

Azzal szépen elment a halászlegény a királytú(l). Elmén haza, azt mondi az apjának:

— Jó(l) nizz mög édesapám, mer(t) mos(t) tényleg aztán többet engöm nem látsz!

Jól meg is nízte a halászembör a fiát:

— Menj — azt mondja —, csak szerencsés embör legyél a világban! — El is ment a gyerök.

Ahogy mén, mén, hát az úton talál(1)kozik egy öreg aszszonnyal.

— Ejnye, fiam — azt mondi —, de szomorú pofát vágsz.

— Hogyne, mikor olyan gyönyörűségös vót, aztán a király mast idehozatta velem, azt most meg nincs. Többet soha nem is láthatom.

-- Dehogynem láthatod, fiam, persze hogy láthatod.

— Ugyan hogyan?

— Tudod, menj el a Naphoz. Az a Nap mindönféle királykisasszont tud, hogy hol lakik. Kérdezd meg, talán azt is tudja, hogy a te feleségöd merre van.

El is ment a gyerök a Naphol. Ahogy bemén, hát a Napnak csak az öreganyja vót otthon:

— Ejnye, fiam, de merész vagy! Hugyan mertél edejönni?

-- Mér(t), hát ett olyan rossz népek laknak?

— Dehogy, csak az én fiam az olyan rossz embör, hogy az mindönkit megöl.

De a halászgyerök nem fé(l)t. Azt mondja a Napnak az öreganyja:

— Gyere, megkinállak egy kis vacsorával, azt feküdj le! Aztán maj(d) miko(r) meggyün a fiam, majd én szólok.

Miko(r) meggyütt a Nap, akkor az édsanyja mondta neki:

— Ett van egy szegény, szerencsétlen gyerök. Így és így járt. Tudná(l)-e rajta segíteni?

Azt mondja a Nap:

— Hát aztat is csak meg kell próbá(l)ni. Hídd elő azt a gyerököt.

Elő is hívta. Mikó(r) előmén, akkó(r) kérdözi, hogy:

— Mit akarsz tülem?

— Csak azt akarom kérdözni, hogy tudod-e, merre van az az elátkozott királyvár?

— Soha még csak hírért sem hallottam. Tudod, menj el a Szélhöl, majd az neköd jobban megmondja.

Fogta magát a gyerök, el is ment. Hát ahogy odaér a Szélhöl, ennek is csak az öreganyja vót odahaza.

— Hát, fiam, mit keresöl te minálunk?

— Itthon van-e a Szél úr?

— Má(r) bizon az nincs etthon.

— Mikor jön a(z) haza?

— Majd úgy estefelé — azt mondja az öregasszony. — Na jó, ü(l)j le, fiam, megkinállak egy kis vacsorával.

Ahogy vacsorázik a gyerök, hazaér a Szél:

— Na, te mit keresöl az én házamba(n)?

— Hát tégöd várlak. Hát tudná(l) rajtam segíteni?

— Hát mondd, hogy mi a kívánságod?

— Az én kívánságom csak az, hogy segítsél rajtam. Vigyé(l) el engöm ahhoz az elátkozott királyi várhol!

— Éppen — azt mondi — hó(l)nap mék oda tüzet fujni, mer(t) férhöl mén a királykisasszony. Ha győződ velem a futást, akkor eljöhetsz.

Nagyon szomorú lett a gyerök, most ő a Széllal hogy tudjon futni?

Azt mondja:

— Hát csak eljöhetsz velem, én szívesen elvezetlek. Maj(d) reggel jó korán föl is kő(l)telek.

Azt mondja a gyerök:

— Jó, hát próbáljunk mög.

— Hát feküdj mos(t) le!

Le is feküdt a gyerök. Ahogy lefekszik, nagy kiabálást hall. Ott a legközelebbi erdőbe(n) három kis törpe veszeködik. Odamén a gyerök hozzájuk, azt mondi:

— Hát ti min veszeködtök?

— Mink? Hogy má(r) mink? Mink azon, hogy meghalt az apánk. Hagyott ránk egy szekrént, amelyikbű(l) a pénz soha ki nem fogyik.

Ez a három gyerök az ördögnek a fia vót. Azt mondi a gyerök:

— Hát még mit hagyott?

— Meg egy olyan bocskort, akit a lábunkra húzunk, azt mondjuk, hogy vígy el engöm oda, ahová csak akarjunk! — ez mindönhova elvisz. Meg van egy olyan köpeny, ha valaki ráveszi, hát senki nem láti.

Nagyot nevet a halászgyerök:

— Jaj, ti buták. Ezön nem tudtok megegyezni?

— Hát nem!

— Na, csak bízzátok rám! — Ott vót egy nagy hegy. — Aki arra a hegyre legelébb fölfut, azé lesz mind a három darab!

Az ördöggyerekök elkezdtek szalanni a hegyre, most amelyik előbb fölér, azé lesz mind a három darab. Űgy futtak, majd a nyakik törött ki.

Még azok elszaladtak, addig a halász fia rávötte a köpent, mög fölhúzta a bocskort. Visszagyönnnek a gyerkök. Azt mondja:

— A legkisebbik lett a nyertes, no, azé a szekrény.

Összeveszött a három ördöggyerök. Azt mondi a halászfiú:

— Ne veszeködjetök! Mondjátok meg, hogy láttok-e engöm!

— Nem lássunk mi — azt mondja a legnagyobb.

— No, ha nem láttok, akkor osztozzatok a szekrényen!

Azzal eltűnt. A három gyermek összeverte egymást, nem tudtak kiegyezni. Ez a halász fia ott lett abba(n) a kastélyba(n) elébb, mint a Szél.

Hajnalba(n) mén a Szél fölkö(l)teni a gyerköt, de bizony a gyermek nincs. Azt mondi az anyjának:

— Na, ez a fickó is megszökött, nem mert velem jönni.

— Azzal a Szél elindú(l)t.

Ahogy odaér reggel, fújja a tüzet. A gyermek ezt meghallja. Azzal reggel gyűnnek a vendégek a lakodalomra.

Délbe(n), mikor van az ebéd, nagy az öröm, a kiabálás, a gyermek leveti magárú(l) a köpent. A királynénak a legnagyobb szobalánya benéz abba a szobába, meglátja a halászegényt, szalad nagy bölcsen a királynéhoz:

— Jaj, kedves királyné, itt van az első ura!

Megörül a királyné, szalad be a szobába. Mire bemönt, addigra a gyermek rávette a köpent, úgyhogy nem látták. Jó(l) fölpofozta a lányt az asszony. Azt mondja:

— Minek csapsz be?

Azzal ettek tovább. De a királyné szomorú vót.

Egyször jön a másik szobalány is, azt mondja:

— Jaj, tényleg itt van az első ura! — Azt má(r) ú is látta.

Ezt előre jó(l) fölpofozta.

Hát mikor odamennek a szobába, tényleg ott az ura. Mikó(r) meglátta az urát, akkó(r) nem tudott mit szó(l)ni. Azt mondja:

— Hogy kerü(l)té(l) ede?

— Nem kérdözd, csak ö(rü)l(j)j neki, hogy én itt vagyok!

— Örülök is, de most mi(t) csináljak két embörre(l)?

— Rád bizom, gondolj ki valamit!

Avval kiszalad az asszony a többség közibe, azt mondja:

— Van neköm egy olyan szekrényöm, amelyiknek elveszött a régi kulcsa, aztán csiná(l)tattam bele új ku(l)csot. Most a nagy vendégség alatt, a nagy hurcó(l)kodás alatt megtalá(l)tam a régi kú(l)csot is. Most mit javasó(l)nak a népek, melyiket tartsam meg magamnak?

Erre mindönki elkezdött kiabá(l)ni, hogy csak a régít, csak a régít!

Akkor aztán megmagyarázta a királyné, hogy mirű(l) van szó. Aztán az a királygyerök nagy búsan elmönt haza, ű mög evvel a halászgyerökkal megesküdütt.

Boldogan é(l)tek. Elvitték oda a halászgyeröknek apját, anyját, azok vótak a házmestörök.

A lakodalomnak vége lött, a mesének is.